A.° 1854. N.° 122.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

Woensdag den 24 Mei.

BUITENLAND.

KONSTANTINOPEL den 10 mei.

Wegens het feest, eergisteren avond door den Sultan ter eere van prins *Napoleon Bonaparte* gegeven, deelt het *Journal de Constantinople* belangrijke bijzonderheden mede. Tegen zeven ure des avonds kwam de Prins, in zijne met het Keizerlijk wapen versierde sloep, vergezeld door den Franschen ambassadeur generaal *Baraguay d'Hilliers*, den heer *Larouciere le Noury*, bevelhebber op de *Roland*, en de officieren van zijn huis, aan het Keizerlijk paleis van Beylerbey aan. Andere vaartuigen bragten de leden der burgerlijke en militaire Fransche zending over. Het Corps Diplomatiek en de Ministers des Sultans wachtten den Prins in het paleis op.

Na verloop van eenige oogenblikken verscheen de Sultan in het salon waar de Prins toefde en keerde, na de gebruikelijke pligtplegingen, naar zijne vertrekken terug, waar de Prins hem volgde. Zoodra deze wedergekeerd was, ving de maaltijd aan. Nooit zag men een meer schitterend tooneel. In de groote zaal van het paleis was eene tafel van honderd en twintig couverts, door meer dan duizend waskaarsen verlicht, aangerigt. Inzonderheid wekte een prachtig tafelservies van zilver en porselein van Sèvres de bewondering der genoodigden, velen van welke nogtans zoo gewoon aan den luister der Europesche Hoven zijn.

Alle mannen van naam die Turkije bezit namen deel aan dit banket en waren vermengd onder de leden van het Corps Diplomatiek en onder die officieren, welke (zoo zegt het *Journal*) van zoo ver af gekomen zijn om de heilige zaak van regt en geregtigheid te verdedigen. Onder deze waren ook de generaal *Prim*, de graaf *von Reuss*, de kolonel *San Roman* en de luitenant-kolonel *Deteure*.

Aan het nageregt bragt de Grootvizier een toast aan keizer *Napoleon III* en prins *Napoleon* vervolgens den toast aan den Sultan, waarbij hij, met eene sterke en heldere stem en op den toon der innigste overtuiging, de volgende woorden sprak: „Op de gezondheid van Z. M. den Sultan! Ik acht mij gelukkig dien dronk te brengen en ben er fier op hier de tolk zijner bondgenooten te zijn, wanneer ik zeg dat wij vast besloten hebben Turkije in den regtvaardigen oorlog bij te staan dien het met zoo veel moed heeft ondernomen, en die, zoo als de Minister van Zijne Hoogheid het gezegd heeft, tot verdediging der zaak van Europa en der beschaving strekt! Ik hoop dat, indien de Mogendheden van het Westen de wereld verbaasd hebben toen zij elkander bestreden, zij even magtig in hunne onderlinge verbonden als in hunne worstelstrijden zullen zijn; het verdrag dat zij geteekend hebben getuigt van hare belangeloosheid, de toekomst zal van hare kracht getuigen. Sedert ik dit schoone Land gezien heb, waar mij eene zoo hartelijke ontvangst te beurt viel, verheug ik mij meer dan ooit over het verlof dat Z. M. de Keizer der Franschen mij wel heeft willen geven, om mij te scharen onder de eerste soldaten die zijnen Doorluchtigen Vriend zijn toegezonden. — Aan Z. M. den Sultan!"

Toen stond *Réschid*-pacha, de minister van buitenlandsche zaken, op, om den toast aan Zijne Keizerlijke Hoogheid te brengen, en sprak daarbij het volgende in de Fransche taal: „Ik heb de eer u den dronk voor te stellen op de gezondheid van Z. K. H. den Prins, den doorluchtigen gast van mijnen Souverein, die herwaarts gekomen is om onze zaak en die van het beschaafd Europa te verdedigen. Zijne verhevene hoedanigheden schenken ons de gegronde hoop op een schitterenden uitslag, en zijne tegenwoordigheid in dit Land is het sterkste bewijs der hooge bezorgdheid van Z. M. Keizer *Napoleon*, doorluchtig bondgenoot van Z. M. den Sultan, ten opzigte van Turkije en der belangstelling welke hij het toedraagt."

Deze toasten werden gevolgd door het vroeger zoo algemeen bekend nationaal Fransch air *Partant pour la Syrie*, door de militaire muziek des Sultans aangeheven, en kort daarop begaven al de gasten zich naar eene andere zaal, waar pijpen en koffij werden aangebragt. Prins *Napoleon* onderhield zich met verschillende personen en inzonderheid met den Perzischen Ambassadeur, in weerwil van het betreurenswaardige verschil, hetwelk tusschen de Kabinetten der Tuileriën en van Téhéran bestaat. Z. K. H. sprak lang met den Ambassadeur, door tusschenkomst des kommandants van den generalen staf *Magnan*, die hun ten tolk strekte. Men hoopt dat dit gesprek het voorteeken eener in de tegenwoordige omstandigheden zoo wenschelijke toenadering tusschen Frankrijk en Perzië zijn moge. Ten ruim tien ure verliet de Prins het Keizerlijk paleis van Beylerbey en keerde naar het paleis Defterdar-bournou terug.

Lord *Redcliffe* heeft evenmin dit feest bij den Sultan bijgewoond als het gisteren door den Gezant van Frankrijk gegeven bal; sommigen schrijven zulks aan redenen van gezondheid toe, doch anderen aan de minder goede verstandhouding, welke tusschen de vertegenwoordigers van Frankrijk en Engeland heerscht. Ook *Reschid* pacha woonde het gisteren ter eere van prins *Napoleon* aan de Fransche ambassade gegeven bal niet bij, al de overige Ministers en vele Turksche beambten waren echter derwaarts gekomen; de Prins trok natuurlijk de algemeene aandacht, alsook de maarschalk *de St. Arnaud* en lord *Raglan*; men heeft opgemerkt dat de beide opperbevelhebbers van het Fransch-Engelsche expeditie-korps zich langen tijd met elkander hebben onderhouden.

Vely-pacha zal als gezant te Parijs blijven; de firman zijner terugroeping, welke den 7 dezer was geteekend, is weder ingetrokken, zoowel als alle daarmede in verband staande benoemingen, en zulks ten gevolge van een geheim onderhoud van prins *Napoleon* met den Sultan, waarin Z. K. H. zich zou hebben beklaagd, dat men tot terugroeping van *Vely*-pacha juist het oogenblik gekozen had waarop hij in last had de tevredenheid der Fransche Regering over zijn gedrag te betuigen; hij ontveinsde niet dat zijne terugroeping onder dusdanige omstandigheden den Keizer niet anders dan onaangenaam kon wezen. De Sultan begreep volkomen de juistheid dezer opmerkingen en besloot tot het intrekken van het genomen besluit.

Heden morgen is de Hertog van Cambridge alhier gearriveerd; toen het vaartuig, aan boord waarvan hij zich bevond, de haven binnenliep, werd hij als Prins van den bloede door de batterijen der stad en de vreemde oorlogschepen begroet.

El-Hami pacha, wiens aankomst alhier bereids is medegedeeld, is herwaarts gekomen om den Sultan in persoon dank te zeggen voor de eer, welke hij hem heeft aangedaan, door eene zijner dochters voor hem te bestemmen. Behalve de rijke geschenken, welke hij voor zijne verloofde medebrengt, heeft hij van zijnen vader, den Onderkoning van Egypte, in last, den Sultan eene aanzienlijke som gelds aan te bieden, om in de oorlogskosten te gemoet te komen, en om ter zijner beschikking te stellen het fraaije stoomfregatschip van 800 paardenkrachten, aan boord waarvan hij van Alexandria herwaarts gekomen is.

PARIJS den 21 mei.

Morgen vertrekt de Keizer naar St. Cloud, om zich na verloop van eenigen tijd van daar naar het kamp van St. Omer te begeven, waar Z. M., naar men zegt, eene maand zal verblijven.

— In het officiële dagblad leest men het volgende:

„De Fransche korvet *Caton* en het Engelsche stoomfregatschip *Furious* hebben een zeker aantal Russische schepen prijs gemaakt in de baai gelegen ten noorden van Sebastopol, zeer nabij het land, onder de oogen en binnen het bereik van het musketvuur van 1000 a 1200 man, die de bezetting van Eupatoria uitmaken.

„Het stoom-adviesvaartuig *Heron*, dat tot het station van den contre-admiraal *le Barbier de Tinan* behoort, heeft in de baai van Saint-Nicolo twee goeletten en eene brik, van welke men wist dat zij zich tot zeeroof gereed maakten, in den grond geboord of vernield."

— Men verzekert, dat *Bou-Maza*, de oude Arabische sherif, die aan keizer *Napoleon* verlof heeft gevraagd om het bevel op zich te nemen over een korps ongeregelde Turken, welk bevel hem door den Sultan was aangeboden, dit verlof niet alleen bekomen heeft, maar dat de Keizer hem zelfs heeft doen weten dat hij zich met de volledige wapening en uitrusting van dat Arabisch opperhoofd belastte.

— Zoo als men weet is de koningin-moeder *Maria Christina* van Spanje door de mazelen aangetast. De berigten uit Madrid van den 16 dezer melden dat de zieke buiten gevaar is. Alleen uit vrees dat zulks voor de jeugdige Prinses van Asturië welligt nadeelige gevolgen mogt hebben, heeft de Koningin, op aanraden harer geneesheeren, de zieke niet bezocht.

HAMBURG den 21 mei.

Volgens berigt uit Kopenhagen van eergisteren lagen toen veertien Fransche schepen bij Sprogö in de Groote Belt voor anker. Den 16den wierp het linieschip *Duperré* het anker ter reede van Fredrikshaven.

Het verzamelen van troepen in Seeland duurt nog dagelijks voort, als wierd er werkelijk aan de verdediging der Deensche eilanden gedacht. Maar tegen wien zulks zijn zou is onzeker en men vraagt elkander af of het de strikte handhaving der neutraliteit of eene verdediging der Regering tegen binnenlandschen wederstand geldt, die echter thans, na het eindigen der ministeriële crisis, minder te duchten schijnt.

De scheepsbevelhebber op het Engelsch schip *Amphion* (van hetwelk ten onregte gezegd is dat het gestrand en door de Russen bemagtigd was) heeft den 12 dezer, van de reede van Memel, den volgenden brief aan den Engelschen Consul aldaar toegezonden: „Mijnheer, ik heb de eer u uit te noodigen, Hr. Ms. Consuls te Riga, Libau en Windau kennis te geven, dat die havens thans streng geblokkeerd zijn en dat alle schepen, welke haar na den 15 mei, geheel of ten deele geladen, verlaten, aangehouden, naar Engeland of Frankrijk opgebragt en geconfisqueerd zullen worden. Deze mededeeling moet in die havens openlijk worden bekend gemaakt, enz."

KEULEN den 22 mei.

Graaf *Alvensleben*, die, zoo als men weet, met eene bijzondere zending bij het Weener Hof benoemd is, de Pruissische gezant graaf *von Arnim*, de Beijersche gezant graaf *von Lerchenfeld* en de Wurtembergsche gezant baron *von Hügel*, werden donderdag ter maaltijd bij den Russischen gezant te Weenen, baron *von Meyendorff*, genoodigd.

— Graaf *Grünne*, de eerste generaal-adjudant des Keizers van Oostenrijk, is laatstleden woensdag naar Boheme en Moravië afgereisd, naar men geloofde met eene inspectie der belangrijkste vestingen belast, om dan naar Krakau verder te reizen en daar maatregelen tot het zamentrekken van een troepen-korps te helpen beramen.

Bij het Oostenrijksch leger hebben talrijke bevorderingen in de hoogere rangen plaats gehad. Onderanderen zijn vijf generaals-majoor en brigade-generaals tot den rang van luitenant-veldmaarschalk en divisie-generaal opgeklommen.

— De Engelsche consul-generaal te Petersburg, de heer *Michel*, heeft nu, op verlangen der Russische Regering, die hoofdstad verlaten en is den 19 dezer te Koningsbergen aangekomen.

— Rijnhoogte te Keulen den 21 dezer 10 voet Keulsch peil (9 voet 8 duim Rijnlandsch).

BINNENLAND.

's GRAVENHAGE den 22 mei.

Z. M. heeft bij besluiten van den 18 en 20 dezer goedgevonden te benoemen: tot directeur van het garnizoenshospitaal te Vlissingen, den 1sten luit.-kwartiermeester *S. J. Oostingh*, van het 3de regement infanterie; bij het 8ste reg. inf., tot 1sten luit.-kwartierm. den 2den luit.-kwartierm. *J. G. E. Menningh*, van het corps; bij het 2de reg. dragonders, tot 1sten luit.-kwartierm. den 2den luit.-kwartierm. *J. A. C. Fleischacker*, van het corps; bij het 7de reg. inf., tot 1sten luit.-administrateur van kleeding en wapening den 1sten luit.-kwartierm. *J. J. de Graaf*, van het reg. veld-artillerie; bij het 1ste reg. inf., tot 2den luit.-kwartierm. den serg.-titul. *F. V. A. von Wattenwijl*, ook genaamd *de Watteville*, van het 5de reg. inf., en den wachtmeester-schrijver *M. A. Visser*, van het 1ste reg. dragonders; bij het 2de reg. inf., tot 2den luit.-kwartierm. den wachtm.-schrijver *G. H. de Rooy van Haastrecht*, van het 3de reg. dragonders; bij het 4de reg. inf., tot 2den luit-kwartierm. den serg. *A. Hesta*, van het reg. grenadiers en jagers, den sergeant *C. Pabst*, van het corps, en den opper-wachtm. *G. N. Bouman*, van het reg. jagers te paard; bij het 5de reg. inf., tot 2den luit.-kwartiermeester, den serg.-majoor *P. van der Weyde*, van het 8ste reg. inf., en den wachtmeester *N. A. Stellingwerf*, van het 3de reg. dragonders; bij het 6de reg. inf., tot 2den luit.-kwartierm., den opperwachtm. *M. Kloekhorst*, van het 3de regem. dragonders; bij het 7de reg. inf., tot 2den luit-kwartierm. den serg.-titulair *R. Douglas*, van het 6de reg. inf., en den serg.-titulair *N. J. H. van den Bos*, van het reg. veld-artillerie; bij het 8ste reg. inf., tot 2den luit-kwartierm. den serg. *C. J. G. Hamming*, van het 7de reg. inf., en den opperwachtm. *H. Balk*, van het 2de reg. dragonders; bij het reg. veld-artillerie, tot 2den luit.-kwartierm. den fourier *J. C. Evers*, van het corps pontonniers; bij het 2de reg. vesting-artillerie, tot 2den luit.-kwartierm. den serg.-titul. *J. van Dort*, van het corps; bij het 3de reg. vesting-artillerie, tot 2den luit.-kwartierm. den fourrier *T. L. Muller*, van het 8ste reg. inf., en bij het instructie-bataillon, tot 2den luit.-administrateur van kleeding en wapening den sergeant-majoor *J. P. Schluter*, thans schrijver der 2de klasse bij het Departement van Oorlog.

— Heden middag ten ruim 3¼ ure heeft de moedige en onverschrokken *Julio* zijne 83ste luchtreis ondernomen. Plegtstatig steeg de ballon op, terwijl *Julio*, met zijne voeten aan ringen bevestigd, ten onderste boven hing, om het publiek vaarwel te zeggen. Hij voerde verscheiden gymnastische oefeningen, zelfs in de lucht, uit en plaatste zich ten slotte in het schuitje onder den ballon. Hij zette koers ten noordoosten, waardoor de ballon over de geheele uitgestrektheid van de stad werd gezien, zoodat op alle punten der stad, zelfs op de daken der woningen, zich een groot getal personen bevond, die met verbazing den stouten luchtreiziger, zoo lang zij slechts konden, nastaarden. Lang verkeerde men in ongerustheid, waar de heer *Julio* was nedergedaald. Eindelijk vernam men met genoegen, dat hij in de duinen van Wassenaar was nedergekomen en omstreeks zeven ure behouden in de residentie is teruggekeerd.

Staten-Generaal.

TWEEDE KAMER. — *Zitting van maandag 22 mei.*

(*Vervolg.*)

De heer *Wintgens* acht de subsidien op zich zelve nadeelig, maar, na de verwerping van het amendement van den heer *ten Cate*, blijft alleen de vraag: is het stelsel der Regering, in verband met art. 148 der gemeentewet, aannemelijk, of moet er verder gegaan worden en eene gedwongen trapswijze vermindering der subsidien plaats hebben? Hij is voor het Regeringsstelsel en tegen de gedwongen vermindering, zoo als de heer *Elout* dit wil. Naar dit voorstel der Regering staat het gesubsidieerd armbestuur onder curatele, en volgens art. 148 der gemeentewet wordt de goedkeuring van den Raad vereischt op de begrooting en rekening der godshuizen en andere instellingen van liefdadigheid, die uit de gemeentekas onderstand genieten. Dit bemoeijelijkt reeds het verleenen of verhoogen van subsidien, want daarbij wordt een indringend onderzoek mogelijk gemaakt. Dit voorstel strekt om de vrijheidszucht en de zelfstandigheid te prikkelen en bevat daartoe uitmuntende voorschriften. Daardoor wordt echter niets door dwang verkregen. Hij bestrijdt de beide uiterste stelsels: 1°, de alvermogende Staat, alles regelende, en de subsidien gevende om de zelfstandigheid der instellingen in zich zelf

te absorberen. Dat stelsel leidt tot socialisme, en 2°, het andere stelsel om alles aan de kerkelijke liefdadigheid over te laten. Daarna bespreekt hij het in een dagblad voorkomend betoog over de goede werking der Engelsche armwet in Ierland, waar zij strenger dan in Engeland zou zijn toegepast. Hij wederlegt de juistheid der voorstelling en der daaruit afgeleide gevolgtrekkingen. Neen, de armoede is in Ierland niet verminderd ten gevolge van de werking der armwet, maar de Iersche bevolking is, door de onregtvaardigheid van Engeland, deels door hongerdood, deels door landverhuizing, tot op de helft verminderd, en van daār dat het cijfer der ondersteunden minder en de armoede in cijfers uitgedrukt zeer is gedaald. Waar vroeger gebrek aan arbeid was, daar is thans vraag naar arbeiders. Hij treedt nog in vele daaraan verwante beschouwingen, doch wordt door den Voorzitter herinnerd aan het aan de orde zijnde punt, namelijk het subsidie-stelsel. Ten slotte beantwoordt hij de vragen door den heer *Sloet* onlangs aan den heer *Vening* gedaan, en doet op zijne beurt eene vraag aan den heer *Sloet*.

De heer *van Nispen van Sevenaer* zegt dat, wanneer men de subsidien geheel intrekt, er voor den Staat alsdan erger toestand bestaat. Sinds eeuwen is het subsidie-stelsel inheemsch. Hij leest een plakaat van 1649 voor, waarbij ook de aanvulling uit de gemeentekas wordt bevolen, dààr waar de kerkelijke en bijzondere liefdadigheid te kort schoot. Hij wijst voorts op het besluit van 2 augustus 1808. Dat besluit bevestigt den bestaanden toestand en wil alleen gelijkmatige verdeeling tusschen de verschillende gezindheden. Van waar dus die strijd tegen het geven van subsidien aan kerkelijke en bijzondere instellingen? Is dat stelsel dan hier te Lande iets nieuws? Hij heeft zoo even het tegendeel bewezen. Hij wijst nog op een ander bezwaar, waarop onlangs door den heer *Schimmelpenninck van der Oije* is gedoeld, namelijk dat, als de armverzorging alleen aan de diakonien wordt overgelaten, dit in vele streken leiden zal om aan de gezindheid der minderheid te onthouden of dit als een middel tot propaganda te bezigen. Hij dankt dien spreker voor die rondborstige verklaring. Ook hij vraagt, welke de gevolgen zullen zijn, zoo de armenzorg alleen aan de diakonien wordt overgelaten? Wat de bedoelde spreker heeft bijgebragt, is als een gevolg van den bestaanden toestand op meerdere plaatsen het geval. In den storm der tijden ging alles voor die gezindheid verloren: kerken, instellingen, bezittingen enz. Alle baten en voordeelen voor die gezindheid werden daarna afgesloten. Ook in latere tijden is in Nederland en in de Overzeesche bezittingen voor die gezindheid niet veel weggelegd. Met het oog op die omstandigheden is het dus niet te verwonderen, dat die gezindheid op sommige plaatsen meer behoefte heeft dan andere. Nog merkt hij op, dat het grootste deel der gelden, bestemd voor de algemeene armen, strekt voor de Protestantsche armen, die geene geloofsbelijdenis hebben afgelegd. Dit is bij andere gezindheden niet of minder het geval, en zoo strekt de algemeene onderstand niet in evenredigheid tot de algemeene behoeften van alle gezindheden. Zijne slotsom is dus, dat het noodig en billijk is, dat de subsidien niet al te zeer worden bezwaard en bemoeijelijkt.

De heer *van Goltstein* meent den heer *Thorbecke* op een punt te moeten antwoorden, namelijk over het stelsel van Staats-armenzorg. Die spreker heeft gezegd, dat er strijd is tusschen kapitaal en arbeid, dat door opeenhooping van kapitaal de arbeid cijnsbaar geworden is aan het kapitaal; dat de talrijkste klasse der maatschappij daardoor is verarmd en dat er in dien staat van zaken voorziening moet komen. De heer *van Goltstein* vraagt, of die toestand juist geschetst is? Hij betwijfelt dit, en in allen gevalle leidt dit niet tot Staats-armzorg, want naar zijne meening is de Staat niet geregtigd middelen te vorderen ter voorziening in de behoeften van noodlijdenden. Alleen dan kan het geschieden, als het in het belang der openbare orde en der zedelijkheid noodig is. Wat nu het subsidien-stelsel aangaat, dat in deze wet vervat is, zal hij daarover niet uitweiden, maar den loop der discussie afwachten.

De heer *Mackay* heeft het subsidie-stelsel altijd beschouwd afgescheiden van de gezindheids-questie. Als hij het subsidie-stelsel in zijne werking op de gemeentelijke begrooting nagaat, dan vraagt hij: moet men voort blijven gaan? Van de andere nadeelen zal hij niet gewagen. Hij laat dit over aan den heer *Elout*. Hij is het eens met het tweede deel der rede van den heer *Thorbecke*, maar niet met het eerste deel. De willekeurige bedeeling der diakonien werpt hij in de algemeenheid van zich af; enkele misbruiken bewijzen niets. Wat het pauperisme betreft, waarover ook de heer *Thorbecke* heeft gesproken, antwoordt hij dat hij het ook voor waar neemt, dat er behoefte aan arbeiders is; hij ziet in velerlei opzigten vreemde arbeiders. Wij moeten dus eerder de eigen krachten onzer arme bevolking opwekken, en niet door de Staats-armenzorg die verlammen.. Hij beantwoordt en bestrijdt den heer *Wintgens*, op vele punten. Hij komt ten slotte tot een enkel punt, door den heer *van Nispen* besproken. De spreker heeft in de discussie over het armwezen geene questie van gezindheid willen mengen. Die spreker heeft gewezen op instellingen van vroeger die thans zijn overgegaan; indien hij meent secularisatie van goederen, dan antwoordt de spreker, dat wij dit in 1853 ook nog gezien hebben, — maar indien die spreker op vroegere tijden doelt, dan moet hij opmerken, dat dit niet was afneming; want de gemeenten zijn overgegaan, opgelost. Er is dus medeneming en geen afneming van goederen of bezittingen. De heer van *Nispen* heeft ook het punt aangeroerd over de verdeeling van ambten en bedieningen, vroeger en later; de spreker zal dit voorbeeld niet volgen, hij zou anders ook voorbeelden kunnen aanhalen. Wat overigens nu de verdeeling der subsidien betreft, verklaart hij dat, indien er onbillijkheid bestaat, hij zal medewerken om die te doen ophouden. Maar hij herinnert, dat hij de subsidien in het algemeen bestrijdt en dan zegt hij tot den heer *van Nispen:* uwe eigene Kerk zal van de subsidien nadeel lijden.

De heer *van Eck* acht de particuliere zorg niet voldoende. Er is dus aanvulling van Staatswege noodig. Hij wenscht de Staats-armzorg te behouden als gedeeltelijk nuttig en noodig. Maar hij heeft bezwaar dat de subsidien zullen gegeven worden uit fondsen van burgerlijke gemeenten. Hij gelooft dat zoo iets in strijd is met de grondwettige beginselen. De Staats-armzorg moet door den Staat zelven, niet uit provinciale en gemeente-fondsen, verstrekt worden. De gemeenten moeten tot vinding dier armzorg gebruik maken van accijnsheffing, waardoor een groote druk voor de burgerij ontstaat, en de gemeente tot een onvrij territoir gemaakt wordt. Hij is dus voor de vinding der kosten voor armzorg door den Staat.

De heer *Hugenholtz* heeft eene vraag te doen nopens de eventuele werking der wet. Er is hier sprake van subsidien door burgerlijke besturen aan kerkelijke instellingen te geven, hij kent plaatsen waar het tegendeel geschiedt, waar de diakonien de burgerlijke armbesturen subsidiëren. Hij vraagt of dit ook volgens deze wet zal kunnen plaats hebben? Hij heeft overigens bezwaren tegen het stelsel, zoo als het in de wet is opgenomen, en die hem verhinderen zullen die wet aan te nemen.

De heer *Sloet* beantwoordt den heer *Wintgens* met de opmerking, dat die spreker zijne vroegere vragen niet volledig heeft beantwoord.

Den Minister van Binnenlandsche Zaken verwondert het, dat de meeste sprekers gesproken hebben over de subsidien aan kerkelijke en bijzondere instellingen te verleenen, en niet over die aan de burgerlijke en gemengde instellingen. De noodzakelijkheid tot het subsidiëren in het algemeen is niet te ontkennen, vooral als men let op de noodzakelijkheid tot het subsidiëren aan bijzondere gestichten en burgerlijke instellingen. Het is een kwaad, maar dit zal volgens deze wet, in verband met art. 148 der gemeentewet, worden beperkt. Hij gelooft dat de gemeentebesturen ten deze wel eens ligtvaardig gehandeld hebben, doch dit wordt afgesneden door de waarborgen die deze wet geeft. Er zal nu onderzoek gedaan worden naar de behoefte tot ondersteuning en de wijze van ondersteuning der instellingen in art. 2 opgenoemd. Hij doorloopt de bepalingen van het IVde hoofdstuk, de artt. 59—61, ten betooge, dat de Regering een waakzaam toezigt zal houden om te onderzoeken of overeenkomstig de wet gehandeld en niet trapswijze verminderd wordt. Men moet wel de subsidien beperken, maar het verbod tot subsidiëren is op dit oogenblik onmogelijk.

De heer *Thorbecke* beantwoordt den heer *van Goltstein*. Hij heeft niet gezegd, dat de Staat zich het verbroken evenwigt tusschen kapitaal en arbeid moet aantrekken, zoo als dat lid heeft aangevoerd. Hij heeft alleen gezegd, dat de betrekking tusschen kapitaal en arbeid veranderd is. Dat zal niemand en ook niet de heer *van Goltstein* ontkennen. Hij heeft alleen gesproken van het verbroken evenwigt tusschen vraag en aanbod van arbeid. En dat zal zeker niemand ontkennen. De heer *van Goltstein* heeft ook gezegd dat de Staat zich dat verbroken evenwigt niet mag aantrekken, maar de spreker ontkent dit gezegd te hebben. Alleen heeft hij in het midden gebragt, dat de gevolgen van zoodanigen toestand zekere verpligtingen aan den Staat opleggen, die de Staat niet mag verzaken. Dat lid beweerde ook, dat de Staat geen armzorg op zich mogt nemen. Hij geeft dat toe, maar vraagt wat hij verder gezegd heeft? Antwoordende op eene vroegere rede van dat lid, waarin hij te kennen had gegeven, dat de Staat waken moet voor de beschaving, de ontwikkeling, de orde en regtsveiligheid, heeft hij gevraagd, hoe die zorg te rijmen is met eene geheele ontstentenis van zorg voor de arme bevolking? De heer *van Goltstein* wil alle armzorg aan de bijzondere liefdadigheid overlaten, maar de spreker vraagt: als men de diakonie, dat groote gebied der armen-bevolking, niet genoeg bearbeidt of niet goed beheert, dan zullen armoede, luiheid enz. er het gevolg van zijn. Het is in die meening dat hij zeide, hoe de Staat dit kan aanzien, wanneer deze te gelijk zorgen moet voor orde, rust en regtsveiligheid. Zijns inziens zal die zorg verbroken en verijdeld worden, wanneer er niet tevens door den Staat gelet worde op de armenzorg van zijnentwege, en naar zijne regels en inzigten te verleenen.

De algemeene beraadslagingen over dit hoofdstuk zijn daarop gesloten.

Thans worden die over de artikelen geopend. Art. 59 luidt dus: „Na het in werking komen dezer wet, mogen geene subsidien uit de fondsen van burgerlijke gemeenten aan besturen van instellingen van weldadigheid worden toegestaan, dan bij een met redenen omkleed besluit van den Gemeenteraad." — Op dat artikel is door den heer *Elout* als amendement voorgesteld, te doen wegvallen de laatste woorden: „dan bij een met redenen omkleed besluit van den Gemeenteraad", te laten volgen: „Bijzondere, door Ons te nemen besluiten, wijzen de gemeenten aan, in wier belang, uit hoofde van bijzondere omstandigheden, van die bepaling kan worden afgeweken." — Dit amendement, door den heer *Elout* toegelicht, wordt door den heer *Thorbecke* en door den Minister bestreden. Z. Exc. wijst er op dat de wet een beginsel vaststelt, en dat er dadelijk, ten gevolge van het amendement, uitzonderingen bij Koninklijk besluit zouden worden gemaakt. Dat amendement behoort niet in de wet te huis en is ook niet noodig. — Bij hoofdelijke omvrage is het met 55 tegen 10 stemmen verworpen. — Het artikel zelf is zonder stemming aangenomen.

Art. 60. De heer *Elout* stelt voor, den aanhef van dit artikel aldus te doen luiden: „De armbesturen, bij de afkondiging dezer wet in het genot van subsidien, kunnen die behouden tot op 1.° januarij 1862, met dien verstande dat die subsidien jaarlijks met een zevende worden verminderd, en onder voorwaarde dat aan den Gemeenteraad blijke, enz." En voorts in litt. *a* van het artikel, beginnende: „dat de volstrekte noodzakelijkheid van het subsidie of van de verhooging is bewezen," weg te laten de woorden: *of van de verhooging*. — Dit amendement wordt verdedigd door de heeren *van Lynden*, *van Eck* en *Elout*, en bestreden door de heeren *Blaupot ten Cate*, *van Nispen* en den Minister. Alleen met het laatste gedeelte van het amendement vereenigt zich Z. Exc., die het overneemt. Het amendement wordt bij hoofdelijke omvrage met 54 tegen 11 stemmen verworpen. Het artikel, zoodanig als het thans door den Minister is gewijzigd, wordt zonder stemming aangenomen, even als art. 61 zonder discussie.

Alsnu komt in discussie het amendement van den heer *van Heiden Reinestein*, om een nieuw art. 62 in te lasschen, oorspronkelijk aldus luidende: „Alle kerkelijke instellingen van liefdadigheid, na den 1 januarij 1860 in het genot van subsidie uit eenig algemeen burgerlijk fonds verblijvende, worden begrepen onder de instellingen van gemengden aard in litt. *d* van art. 2 vermeld, en als zoodanig onderworpen aan de bepalingen op die instellingen bij deze wet vastgesteld." Daarover ontstaan korte woordenwisselingen, herhaalde wijziging van redactie door den voorsteller, overname eindelijk van een sub-amendement, daarop door den heer *van Asch van Wijck* voorgesteld, waardoor nu, met de nadere wijziging van redactie, de bepaling aldus zou luiden: „Alle kerkelijke en bijzondere instellingen van weldadigheid, na den 1 januarij 1860 in het genot van subsidie uit de fondsen van eenige burgerlijke gemeente, worden begrepen onder de instellingen van gemengden aard in litt. *d* van art. 2 vermeld, en als zoodanig onderworpen aan de bepalingen op die instellingen bij deze wet vastgesteld." Hierover ontstaat eenige discussie. Vooral wordt daarbij aangetoond, dat dit amendement in principe hetzelfde wil als het amendement van den heer *ten Cate*, reeds bij den aanvang voorgesteld, doch dat afgestemd is, zoodat eenigen de aanneming van het thans behandelde amendement inconsequent achten, terwijl anderen het zeer consequent vinden, omdat er wezenlijk verschil in de beide amendementen zou bestaan, daar toch dat van den heer *ten Cate* dadelijk en dat van den heer *van Reinestein* eerst na 1 januarij 1860 zou werken. Na bestrijding van het amendement door den Minister, is het afgestemd met 46 tegen 18 stemmen.

Hoofdstuk V (van bedelaars en landloopers) komt nu in discussie. Artt. 62—65 worden zonder beraadslaging aangenomen.

Art. 66, bepalende dat de kosten, voortvloeijende uit de plaatsing en verzorging in bedelaarsgestichten, van bedelaars enz., uit de fondsen der burgerlijke gemeente, waar zij domicilie van onderstand hebben, worden voldaan, en indien deze niet te vinden is, door het Rijk; geeft tot discussie aanleiding. — De heer *Boeije* acht deze bepaling in strijd met het beginsel van onverpligte liefdadigheid. Hier is het omgekeerd: er is hier verpligte liefdadigheid; zoo het art. niet veranderd wordt, dan is hij tegen het artikel. Hij wil dat het Rijk alleen de kosten betale. — De heer *van Rappard* deelt wel eenigzins dit gevoelen, maar hij heeft toch meer bezwaar om die kosten van verpleging op het Rijk over te brengen. Hij dringt aan op eene wijziging in den Code Penal, omtrent de veroordeelden wegens bedelarij. Hij is voor een middenweg, gelijk in het ontwerp is bepaald. — De heer *Vening* zegt dat het Rijk die kosten niet behoeft te dragen, wel bij de oprigting der bedelaarsgestichten, niet nadat deze instellingen er reeds zijn. Nu moeten de kosten door het Departement van Binnenlandsche Zaken en door de gemeenten gedragen worden. — De Minister is het niet eens met den heer *Boeije*, dat hier verpligte liefdadigheid bestaat. Het is de uitvoering van een uitgesproken vonnis. Ook zijn deze kosten in de laatste jaren altoos door de gemeenten gedragen; het is dus geen nieuwe last, maar eene bevestiging van het bestaande. Het waken tegen bedelarij is ook eene politiezaak en dit behoort zeer stellig tot de gemeente. De wenk van den heer *van Rappard*, tot wijziging van sommige artikelen van den Code Penal, zal hij in overweging nemen en ook aan zijn ambtgenoot van Justitie mededeelen. — De heeren *Boeije* en *de Man* blijven tegen het artikel gestemd. — Het art. wordt daarna verworpen met 37 tegen 28 stemmen. — De Minister zegt, dat, ten gevolge der verwerping, er eenige veranderingen in de volgende artikelen moeten gemaakt worden, en hij verzoekt dus de discussie te verdagen tot morgen.

De vergadering wordt daarna gescheiden tot morgen ten 11 ure.

's GRAVENHAGE den 23 mei.

Z. M. de Koning is heden morgen ten ruim 8½ ure uit de residentie naar het Loo vertrokken.

— Wij vernemen, zegt *de Gemeentestem*, dat dezer dagen Gedeputeerde Staten van Zuidholland afwijzend hebben beschikt op een verzoekschrift van den heer *J. P.*, eigenaar van het Fransche koffijhuis, waarbij was opgekomen tegen de bekende verordening van den Gemeenteraad van 's Gravenhage op de koffijhuizen.

— Gisteren avond heeft alhier in de zaal van *Diligentia* eene voorloopige vereeniging plaats gehad van een aantal personen, die belang stellen in de zoo mogelijke oprigting van een gedenkstuk op het graf van wijlen den vice-admiraal *Rijk*. Talrijk was vooral de opkomst der vrienden van den afgestorvene, zoo van de marine als van de 'sGravenhaagsche loge van vrijmetselaren. Onmiskenbaar was de deelneming van verschillende zijden ter verwezenlijking van het denkbeeld om ter nagedachtenis van den algemeen betreurden vlootvoogd en menschenvriend op deze wijze hulde te bewijzen. Eene voorloopige commissie werd benoemd, ten einde nader daarover meer bepaald te raadplegen; zij zou van haren arbeid verslag doen in eene nieuwe zamenkomst van belangstellenden, die later zou worden bijeengeroepen, als wanneer tevens tot benoeming van eene bepaalde commissie tot leiding der zaak zou worden overgegaan. De voorloopige commissie bestaat uit de heeren: schout-bij nacht *de Quartel*, president, mr. *L. Metman*, *C. G. Withuys*, *J. L. Broekhoff* en *G. S. de Veer*.

— Men verneemt dat de heer *Lassaigne* nog eene buitengewone luchtreis met zijn grooten ballon wil ondernemen, bij welke gelegenheid een levend paard met zijn ruiter zal medegaan, en dat de heer *Julio* zich alsdan zal nederzetten op een stuk geschut en het in de lucht zal afsteken. Maar prof. *Lassaigne* heeft, na rijpe overweging, besloten aan dat voornemen eerst dan gevolg te geven, wanneer hij de noodige waarborgen zal hebben erlangd, dat ten minste de kosten, die deze onderneming zal vereischen, zullen verzekerd zijn.

Staten-Generaal.

TWEEDE KAMER. — *Zitting van dingsdag 23 mei.*

De beraadslagingen over het wetsontwerp tot regeling van het armbestuur worden voortgezet.

Van Regeringswege is een nieuw art. 66 ingediend en eene wijziging van art. 68. Art. 66 luidt aldus: „De kosten voortvloeijende uit de plaatsing en verzorging in bedelaarsgestichten van bedelaars en landloopers, krachtens de bepalingen van het wetboek van strafregt, en van hunne kinderen, die niet van de ouders kunnen worden gescheiden, worden voldaan uit de fondsen der burgerlijke gemeente waar zij domicilie van onderstand hebben en, indien deze niet is te vinden, door het Rijk. Indien de gemeente door Ons, na verhoor van Gedep. Staten, verklaard wordt onvermogend te zijn die kosten geheel te dragen, wordt in hetgeen hare krachten te boven gaat door de provincie en het Rijk, elk voor de helft, voorzien. De kosten van verpleging van bede-

laars en landloopers, die, na het eindigen der hun opgelegde gevangenisstraf, naar de bedelaarsgestichten gebragt of teruggebragt moeten worden, tot op het tijdstip der overbrenging en die der overbrenging zelve, zijn ten laste van het Rijk."

Art. 68, 1ste alinea, is aldus gewijzigd: „Indien de besturen der gemeenten, waar de betrokken personen domicilie van onderstand hebben, het verlangen, kunnen de bedelaars en landloopers uit het gesticht ontslagen en ten koste dier gemeenten naar deze overgebragt worden." Alinea 2 blijft onveranderd.

Thans worden de beraadslagingen over het nieuw art. 66 geopend.

De Minister van Binnenlandsche Zaken zegt dat tegen het stelsel der Regering in het voorloopig verslag geene aanmerking was gemaakt, maar dat de oppositie van gisteren hem nu eene wijziging doet voordragen, ofschoon het gisteren toch niet duidelijk gebleken is wat de bedoeling was. De Minister behoudt de 1ste al., omdat het onaannemelijk is om de kosten van verpleging, krachtens vonnissen, geheel te nemen voor rekening van het Rijk. Als men dat in het ontwerp bepaalt, dan zullen ten laatste al die kosten voor rekening van het Rijk komen, bepaaldelijk tegen het gevoelen van al die leden, die geene Staats-armenverzorging willen. Hij moet nu nog bespreken het gevoelen dat op de gemeenten de verpligting rust tot voldoening dier kosten, maar als in de wet zal staan *het Rijk*, dan zullen de gemeenten niet langer voortgaan om aan die verpligting te voldoen. Om die reden kan zijns inziens door de Regering niet worden aangenomen, zeker niet voorgesteld, om die verpligting geheel op het Rijk te doen rusten. Maar om bij gebleken onvermogen de gemeenten te gemoet te komen, daartoe strekt de nieuwe 2de al. Hij licht ook de wijziging in art. 68 toe.

Verschillende leden en de Minister voeren nog het woord, waarna art. 66 wordt aangenomen met 44 tegen 21 stemmen.

De artt. 67—76 worden vervolgens zonder discussie goedgekeurd, nadat in art. 73 door den Minister nog eene kleine wijziging was gebragt.

Thans komt in discussie een nieuw art., dat door den heer *Donker* is voorgesteld, van dezen inhoud: „Deze wet zal vóór den 31 december 1859 aan eene herziening worden onderworpen." Na eenige woordenwisseling wordt dit artikel verworpen met 59 tegen 6 stemmen.

Daarna worden de artt. 77 en 78 aangenomen.

Eindelijk wordt het ontwerp in zijn geheel in stemming gebragt en **aangenomen** met 37 tegen 28 stemmen.

Voor: de heeren *ten Cate*, *Engelen*, *Strens*, *de Poorter*, *Dirks*, *Wintgens*, *van Franck*, *Hoekwater*, *Bots*, *Sander*, *Jespers*, *Oosting*, *Meeussen*, *Baud*, *Rochussen*, *Dommer*, *de Brauw*, *Slicher*, *Gevers*, *Vening*, *van Deinse*, *van Nispen*, *Bosscha*, *Heemskerk*, *Taets van Amerongen*, *Boeije*, *Beens*, *Schimmelpenninck van der Oije*, *Storm van 's Gravesande*, *Reinders*, *Stolte*, *van Akerlaken*, *Schimmelpenninck*, *Luyben*, *van Heiden Reinestein*, *van Rappard* en de Voorzitter.

Tegen: de heeren *de Man*, *Elout*, *Donker*, *van Asch van Wijck*, *van Reede*, *Sloet*, *Hengst*, *van Foreest*, *van der Heyde*. *Hoffman*, *Thorbecke*, *Westerhoff*, *Storm*, *Groen*, *van Eck*, *de Lom de Berg*, *van der Brugghen*, *van Goltstein*, *Zijlker*, *van Lennep*, *van der Veen*, *Hugenholtz*, *van Lynden*, *de Kempenaer*, *Mackay*, *van der Poel*, *van Hoëvell* en *van Bosse*.

Thans is aan de orde de beslissing over de conclusie van het rapport der commissie betrekkelijk het verslag nopens het armwezen over 1851. Na eenige discussie, waaraan de heeren *van Nispen*, *de Kempenaer* en *Groen* deel nemen, over sommige uitdrukkingen, in verband tot de opgave door de kerkelijke armbesturen aan de Regering te doen, wordt de conclusie der commissie aangenomen.

De commissie tot de verzoekschriften brengt bij monde van den heer *Sloet tot Oldhuis* verslag uit: 1°, op adressen van de Kamers van Koophandel van Rotterdam, Amsterdam en Dordrecht, houdende bezwaren tegen het ontwerp tot wijziging van regten op den in-, uit- en doorvoer. Nederlegging ter griffie. — 2°, op een adres van den heer *van Vliet*, houdende ontwikkeling van zijne bezwaren en grieven over ondervondene behandeling in de Kolonien en in het Moederland. In dat rapport wordt het gevoelen van de minderheid ontwikkeld, die voorstelt, dat er eene bijzondere commissie zal worden benoemd, om een onderzoek in te stellen naar de daadzaken, in het adres van den heer *van Vliet* uiteengezet, en een bepaald voorstel aan de Kamer deswege te onderwerpen. De meerderheid der commissie echter is van oordeel, dat dit adres, even als vroegere van denzelfden adressant, ter griffie worde nedergelegd. Hierover ontstaat eene beraadslaging, waarvan de slotsom is, dat eerst wordt aangenomen het voorstel van de meerderheid der commissie, om het verzoekschrift eenvoudig neder te leggen ter griffie, terwijl daarna ook met 54 tegen 4 stemmen wordt aangenomen een voorstel van den heer *van der Brugghen*, om het adres te verzenden aan den Minister van Kolonien, tot het bekomen van nadere inlichtingen.

Eindelijk wordt besloten, morgen te beraadslagen over de ontwerpen wegens de verstrekkingen van marine en oorlog, tot wijziging van hoofdstuk X der Staatsbegrooting voor 1853 en nopens eene dading van Mark en Dintel. Vervolgens zal vrijdag worden beraadslaagd over het in overweging nemen van het voorstel van den heer *Groen van Prinsterer* en over de wijziging in de wet op het gemaal, terwijl de beraadslagingen over het ontwerp tot wijziging in de bestraffing van misdrijven op maandag aanstaande worden bepaald.

De vergadering is daarop tot morgen ochtend gescheiden.

ROTTERDAM den 23 mei.

Directeuren der hier ter stede gevestigde Zuidhollandsche Maatschappij tot redding van schipbreukelingen hebben in hunne jongste vergadering besloten te doen uitreiken:

Aan *W. Ouwehand*, gezagvoerder, aan *C. Kramer*, tweeden en aan *H. Ouwehand*, derden stuurman van het Nederlandsch barkschip *de Kinderdijk*, en aldaar te huis behoorende, ieder de groote zilveren medaille, en aan *A. van Duivenbode* en *J. de Krom*, beide matrozen, ieder de groote bronzen medaille, voor het op den 30 maart 1853 in de baai van San Anthony (Chili) redden van veertien man der equipage van het tegen de rotsen verbrijzeld Peruaansche barkschip *Iowa*, gevoerd door kapitein *Clarke*, en hen daarna veilig aan wal te zetten.

Aan *Cornelis Versteeg*, voerende het hoekerschip *Vaarwel*, van Vlaardingen, de groote zilveren medaille en *f* 75 om onder zijne equipage te verdeelen, voor het op den 26 februarij ll. op 54 gr. 48 min. NB. en 4 gr. 10 min. OL. redden der bemanning, bestaande in negen personen, van het in een zinkenden staat verkeerende Engelsche schoonerschip *William & Eliza*, te huis behoorende te Greenwich, en hen veilig te Vlaardingen aan land te brengen.

Aan *W. Zwartveld*, voerende de vischsloep *Jonge Neeltje*, van Zwartewaal, de zilveren medaille en *f* 50 om onder zijne equipage te verdeelen, voor het op de hoogte van Doggersbank redden der bemanning bestaande uit zes personen, van de in een zinkenden staat verkeerende Deensche brik *Haabet*, gevoerd door kapitein *Praest*, en hen veilig te Zwartewaal te brengen.

Aan *A. van Eyk*, schipper op den vischhoeker *Aart Johannes*, van Zwartewaal, de zilveren medaille en *f* 25 om onder zijne equipage te verdeelen, voor het op den 20 februarij op 55 gr. NB. redden van kapitein *Currie*, te huis behoorende te Leith, zich alleen bevindende aan boord van zijn in een zinkenden staat verkeerende schooner *Dolphin*, en hem te Zwartewaal veilig aan wal te zetten.

En *f* 70, om te verdeelen aan *Jacob van Belsen*, *Lieven Jacobse van Belsen*, *Joost Leendert van Belsen*, *Jacob de Ridder*, *Robert Blaasen*, *Lieven Grootjans*, *Klaas de Nooijer* en *Kees Martijn*, allen visschers, wonende te Arnemuiden, voor het op den 28 april ll. redden der equipage van den Engelschen schooner *Mary Elizabeth*, gevoerd door *Thomas Handford*, komende van Newport, bestemd naar deze stad, in hoogst gevaarlijken toestand op de zandbank de Onrust in de Roompot gestrand, en hen behouden aan wal te brengen.

Terwijl aan onderscheidene weduwen uit het zoo weldadig fonds van wijlen mej. *Ida Maria de Raath* onderstand is uitgereikt.

— Naar men verneemt heeft de arrondissements-regtbank alhier, ten gevolge der benoeming tot substituut-officier te Brielle van den heer mr. *W. Terpstra*, die als eersten kandidaat was geplaatst op de voordragt voor de betrekking van kantonregter te Schiedam, dezer dagen gemelde voordragt aangevuld, zoodat die alsnu bestaat uit de heeren mr. *P. Post Uiterweer*, te Schiedam; mr. *S. Vernède*, te Utrecht, en mr. *L. G. Greeve*, te Loenen.

— Heden middag omstreeks twee ure is het driejarig zoontje van *K.*, woonachtig in de Doelestraat, dat met een ouder zusje om brood te halen was uitgezonden, aan het einde der Tweede Lombardstraat door een zwaar geladen sleperswagen overreden en aan de gevolgen daarvan een half uur later bezweken.

— Ll. zaturdag had te Brielle de verkoop plaats door het domein van de gorzen en slikgronden, ter grootte van ruim 700 bunders, gelegen onder de gemeente Stellendam, kanton Sommelsdijk. Zij zijn aangekocht door den heer *Vlielander*, te Numansdorp c. s., voor *f* 31,000.

— In de *Delftsche Courant* leest men het volgende: De vereenigde commissie uit den Gemeenteraad en der Hollandsche maatschappij van landbouw, afdeeling Delft en omstreken, looft bij de aanstaande te houden paardenmarkt (7 junij) de volgende premien uit: *a*, voor het beste en schoonste span trekpaarden, niet boven de 5 jaren (aan den tand) *f* 20; *b*, voor den besten dekhengst *f* 20; *c*, voor het beste en schoonste 5jarige merriepaard (aan den tand) *f* 20; *d*, voor de beste veulen merrie *f* 15; *e*, voor het beste en schoonste 3jarige merriepaard *f* 15; *f*, voor het beste en schoonste 2jarige merriepaard *f* 10. En des namiddags, bij de te houdene harddraverij, een prijs en premie, beiden in zilver; de eerste bestaat in twee kandelaars en eene tafelbel, ter waarde van *f* 200, en de tweede in een tafelgarnituur, ter waarde van *f* 60, de premie uitgeloofd door een lid der commissie.

— Ll. vrijdag werd te Zwolle aanbesteed het uitvoeren van vernieuwingen van onderscheiden zeewerken op het eiland Schokland, hetwelk werd aangenomen door den heer *H. Bos*, te Kampen, voor *f* 15,099. Het driejarig onderhoud der zee- en havenwerken werd aangenomen door den heer *J. Hoefman*, te Ambt Vollenhove, voor *f* 38,985, terwijl van het driejarig onderhoud der Rijksschoolgebouwen de heer *A. H. Seidel*, te Vollenhove, aannemer is geworden voor de som van *f* 1280.

— Tot predikant bij de Hervormde gemeente te Hattem is beroepen ds. *W. P. van Zadelhoff*, thans te Fort Bath.

— De waterhoogte te Arnhem was den 21 dezer 2,06 el, en den 22 dezer 2,15 el.

— Ll. zaturdag werden te Londen **24** Nederlandsche koopvaardijbodems naar de havens van Australië beladen, als: voor Sydney *Maria Adriana* (705 ton), van Rotterdam, kapit. *S. van der Held*; *Graaf van Nassau* (689 ton), van Amsterdam, kapit. *E. Sanders*; *Drie Gebroeders* (392 ton), van Rotterdam, kapit. *L. J. Wilhelmie*; *Kinderdijk* (693 ton), van den Kinderdijk, kapit. *W. Ouwehand*; *Ardjoeno* (522 ton), van Amsterdam, kapit. *S. R. Post*, en *Generaal List* (765 ton), van Amsterdam, kapitein *K. Latjes*; — voor Launceston *de Hoop van Capelle* (605 ton), van Rotterdam, kapit. *J. R. Bok*; — voor Melbourne *Nagasaki* (686 ton), van Rotterdam, kapit. *F. A. Bunnemeijer*, en *Marie Julie* (368 ton), van Rotterdam, kapit. *Bruynzeels*; — voor Melbourne en Geelong *Edouard Marie* (550 ton), van Rotterdam, kapitein *H. Eeltjes*; *Valparaiso* (423 ton), van Rotterdam, kapitein *J. Kok*, en *Bengalen* (300 ton), van Rotterdam, kapit. *T. Keus*; — voor Port Philip *Christiaan Huygens* (497 ton), van Schiedam, kapit. *A. J. Ihlower*; *Dina* (679 ton), van Rotterdam, kapit. *J. H. de Haan*; *Willem III* (575 ton), van Schiedam, kapit. *C. van der Burg*; *Pictura* (714 ton), van den Kinderdijk, kapit. *R. J. Scholten*; *Neptunus* (714 ton), van Amsterdam, kapit. *P. Schuurman*; *Duiveland* (221 ton), van Bruinisse, kapit. *J. C. Viersma*; *Voorwaarts* (663 ton), van Alblasserdam, kapit. *G. F. Bus*, en *Tagal* (708 ton), van Dordrecht, kapit. *J. F. H. Göbel*; — voor Geelong *Oost Indiën* (653 ton), van Amsterdam, kapit. *E. E. Mos*; — voor Portland Baai *Jacobus* (324 ton), van Rotterdam, kapit. *van Loon*; — voor Adelaide *Everdina Elisabeth* (613 ton), van Rotterdam, kapitein *C. J. Tönjes*, en *Jacoba* (617 ton), van Rotterdam, kapit. *F. J. Boursse Wils*. In het geheel werden te Londen voor Australië beladen 113 schepen, waarvan 80 Engelsche, 24 Nederlandsche, 3 Fransche, 3 Amerikaansche, 2 Deensche en 1 Zweedsch schip.

Te Liverpool werden ll. zaturdag naar Australië beladen vijf Nederlandsche schepen, als: voor Sydney *Cornelis Houtman* (612 ton), kapitein *J. H. Rolman*; *Johanna Maria* (475 ton), kapit. *J. de Jong*, en *Claudius Civilis* (685 ton), kapit. *J. F. D. Petersen*; — voor Hobart Town *Rabenhaupt* (733 ton), kapit. *L. R. Rijken*; — voor Melbourne *Maria Elizabeth* (788 ton), kapit. *K. J. Jonker*.

— In een particulieren brief uit Odessa van den 12 dezer leest men het volgende: „De Engelsche stoomboot *Tiger* is nabij onze haven gestrand; de equipage is gevangen gemaakt en de kapitein doodelijk gewond. Twee andere schepen, Engelsche fregatten, zijn in strijd met eene onzer vliegende batterijen, en wij schrijven deze met accompagnement van kanonschoten."

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 23 Mei.

OVERLEDEN: F. van Meer, man van M. Bronkhorst, 46 j. — C. van Bentem, jm., 28 j. — H. H. Munneke, z., 1 j. — N. Rens, d., 1 j. — H. van der Heyden, d., 1 d. — J. C. Cornelder, weduwen. van G. van der Tak, 72 j. — H. W. Sprenger van Eyk, weduwen. van A. H. Balen, 68 j.

BEVALLEN: A. M. Verschoor, geb. van der Kaay, levenl. z. — E. de Bruin, geb. Smit, z. — M. J. Lobé, geb. de Vries, z. — A. Smit, geb. Bollee, z. — T. Huldy, geb. Haverkamp, d. — C. Rogman, geb. Menjer, z. — S. Ledeboer, geb. Browne, d. — J. Quispel, geb. van Dam, d. — D. Leerdam, geb. de Boon, d. — M. van der Tak Krabbe, geb. Parqui, d. — J. van Naamen, geb. Felperlaan, d. — J. C. Donker, geb. Schalkwijk, z.

Zeetijdingen.

Nederland.

Van ROTTERDAM uitgeklaard *Drie Aurelia's*, G. Evertsz, naar Archangel, en *Portia*, W. Bell, naar Dundee.

HELLEVOETSLUIS 23 mei. Gisteren namiddag uit zee *Mystery*, J. Holdridge, van Cardiff. En zeilde in zee *Zeemeeuw*, L. J. Tolner, n. Archangel; de wind Z. Z. W. — Heden morgen zeilden in zee *Fairy*, W. Patrick, n. Newcastle; *Try*, J. Howes, n. Grangemouth, en *Jantina*, C. J. Boon, n. Archangel. Uit zee de Fransche oorlogskotter *Favori*, luitenant Panouain, van de Noordzee; *Isabel*, W. Osborne, v. Newport; *Zwaantje Elisabeth*, R. P. Jager, en *George*, W. J. de Groot, beiden van Cardiff; *Elizabeth*, R. Beverley, en *Pelican* (st.), J. Croft, beiden van Liverpool; *Broughty Castle*, J. Rophead, van Newport, en *Margaret M' Donald*, J. Mann, van Seaham; de wind Z.

BRIELLE 23 mei. Gisteren na posttijd niets gepasseerd. — Heden voor posttijd naar zee *Familien*, G. Svensson, en *Skumringen*, J. Svendsen, beiden naar Stavanger; *Albertina*, H. K. Poijewijd, naar Archangel, en *Batavier* (st.), W. Smith, naar Londen (*allen wel in zee*). Uit zee *Annechina*, J. G. Oostra, van Cardiff, en *Eduard*, H. O. Freisleben, van Libau; de wind Z.

MAASSLUIS 23 mei. Heden morgen zeilde in zee *Zior*, M. Hutton, naar Dundee; de wind Z. Z. W.

BROUWERSHAVEN 22 mei. Uit zee *Atlas*, H. Waugh, van Pentewan, en *Fortune Teller*, N. Hoskin, van Newport, beiden naar Dordrecht; de wind Z. W.

TEXEL 22 mei. De wind Z. — O. — Z. W. Uit zee *Fayaway*, J. England, en *Janet Shinnan*, H. Ringe, beiden van Liverpool; *Lord John Russell* (st.) en *Drie Gebroeders*, O. F. Fokkema, beiden v. Londen, en *Minister Thorbecke* (st.) v. Hull. — Vertrokken Zr. Ms. kotter DE VLINDER, stuurman A. Noordzij, naar Vlissingen; *Magnet* (st.) naar Londen; *Graaf van Rechteren* (st.) naar Hull; *Admiral*, F. A. Smidt, *Jantina*, J. G. Olthoff, en *Hesperus*, J. M. Thuesen, alle drie naar Newcastle, en *Lyna*, O. A. Knudsen, naar Drammen.

TEXEL 23 mei. Uit zee *Ora & Labora*, Christensen, v. Arendal; gisteren nog *Mathilda*, Fretwurst, van Marseille. — Vertrokken *Peking*, Tydeman, naar Californië; *Ulrike*, Bekkering, n. Belfast, en *Ida Hillechina*, Broekema, naar Londen.

VLIE 20 mei. Nog uit zee J. A. Schmidt, T. R. Ulrichs en G. J. Teerling, alle drie van Ribe; H. G. Nieting van Osterrisoer, W. H. Kraan en D. J. Duif van Christiansand. — Vertrokken H. A. Brouwer en P. E. Spithorst naar Noorwegen.

VLIE 21 mei. De wind Z. Z. W. Uit zee *Willem I* (st.) van Hamburg. — Vertrokken *Æolus*, C. Ruiten, naar Havanna; R. Drake naar Londen, R. H. Smith en J. Williams naar Sunderland, M. E. van der Veen naar Leith, W. Seager naar Engeland, J. H. Henning naar Archangel, D. D. Klontje naar Nykiöbing, C. E. Bruer naar Gothenburg, T. Bronlund, C. Amundsen, T. Bogman en H. J. H. Naess naar Fredrikstad, J. P. Johnsen naar Drammen, E. G. Olthoff en D. G. Schuur naar Noorwegen.

VLISSINGEN 22 mei. Alhier gepasseerd (voor Antwerpen bestemd) *Hydra*, Almeida, van Rio-Grande; *Susan Hinks*, Clausen, van New-Orleans; *Electric*, Gates, van New-York, en *Gesina*, Stege, van Odessa.

Buitenlandsche Havens.

Aangekomen:

Te HAMBURG 20 mei *Frau Maria*, Bonker, van Amsterdam. — Te ALTONA 19 mei *Fennechina*, Peper, van Sunderland. — Te BREMERHAVEN 17 mei *Vrouw Mettina*, Scholtens, v. Harlingen; 18 dito *Virginia*, Klamp, v. Amsterdam, en *Jonge Bauke*, Boije, van Dantzig; 19 dito *Vrouw Reina*, Kruisinga, van Groningen. — Te RENDSBURG 19 mei *Gesina Derkina*, Klok, van Newcastle. — Te SWINEMUNDE 17 mei *Frouwina*, Duit, *Bouwina*, Middel, en *Catharina*, Drok, alle drie van Newcastle; 19 dito *Sophia*, Hansen, van Boness, en *Sicka*, de Groot, van Stockton. — Te DANTZIG 16 mei *Antje*, Schuring, van Harlingen, *Fossina Siers*, Bolten, van Rouaan, *Jonge Kerst*, Woudstra, van Londen, *Roelina*, Rozenbeek, en 17 dito *Annette Catharina*, Kramer, beiden van Amsterdam; 18 dito *Margaretha*, Pomper, van Termunterzijl. — Te PILLAU 17 mei *Egbertus*, de Jonge, van Bordeaux, en *Catharina Cornelia*, de Jonge, v. Amsterdam. — Te MEMEL 16 mei *Hendrika*, Zoutman, van Londen, *Remke*, Scherpbier, v. Bordeaux, en *Delia*, Hazewinkel, van Londen; 17 dito *Arendina*, Smit, van Liverpool, en *Noordstar*, Brouwer, van Hull. — Te BOLDERAA 13 mei *Vriendschap*, Visser, van Amsterdam. — Te DALAROE 15 mei *Sydpolen*, Söderberg, van Batavia. — Te AARHUUS 14 mei *Vrije Fries*, Arema, v. Harlingen.

Vertrokken:

Van TRIEST 17 mei *Margrietha Gesina*, Stuit, n. Rotterdam. — Van HAMBURG 19 mei *Petrus Horreus*, Zwieting, naar Memel, en *Ceres*, Klaassens, naar Koningsbergen; 20 dito *Anna Sophia*, de Roth, naar Amsterdam, en *Jonge Timen*, Swiers, n. Friedrichstadt. — Van EMDEN 16 mei *Constantia*, Zeeman, naar Archangel. — Van TRAVEMUNDE 18 mei *Elsina Jeltina*, Keun, naar de Oostzee. — Van PILLAU 17 mei *Sieka*, Douwes, n. Londen, en *Onderneming*, Koetze, naar Aberdeen. — Van MEMEL 16 mei *Afina Hillechina*, Drewes, naar Antwerpen.

IN LADING: Te NEW-YORK 5 mei *Cheshire*, Ritch, en *Caesar*, Bugdahl, beiden naar Rotterdam.

Het schip *Bosphorus*, kapitein C. A. Kruisinga, van Batavia naar Amsterdam, te MAURITIUS binnen, was den 19 maart van de geledene schade hersteld en gereed om de reis voort te zetten.

CHINCHA 12 april. Ter reede de Nederlandsche schepen *Sourabaija*, kapitein Swarts; *Johanna Jacoba*, van der Horst; *Alida Maria en Adèle*, Westenenk; *Colombine*, Andresen, en *Louis*, Hövig, allen van Callao gekomen.

Het schip *Backenhagen*, kapit. Hakker, zou den 9 mei uit den Pyraeus naar Smyrna vertrekken.

ELSENEUR gepasseerd: Den 16 mei *Hendrika*, Nieboer, en *Jonge Willem*, Kappen, beiden van Reval naar de Maas; *Alida*, Oldenburger, v. Reval n. Schiedam; *Antje*, Plukker, v. Stavanger n. de Oostzee; *Gesina Wilhelmina*, Dokman, van Hull n. Stockholm, en *Concordia*, Zeven, van Burnt Island naar Dantzig. Den 17 dito *Catharina Elisabeth*, van Wijk, *Johannes*, Steffens, *Sara Maria*, Oldenburger, en *Trekvogel*, Lovius, alle vier van Reval n. Schiedam; *Piet Hein*, Meijer, *Henriette Jeltina*, Wunderlich, *Vereinigung*, Külsen, *Wilhelmine*, Ammann, *Jürgen Wollenweber*, Dade, en *Elisabeth*, Jeppesen, alle zes van Reval naar de Maas; *Hoop en Verwachting*, Pijbes, van Port Kunda naar Rotterdam; *Prudentia*, Nuesker, van Port Kunda, *Alexander von Soltwedel*, Marscoff, van Libau, en *Lamchina*, Koops, van Windau, alle drie naar de Maas; *de Spruit*, Pott, van Port Kunda naar Schiedam, en *Willem Jacobus*, Collenteur, van Dantzig naar Engeland. — RENDSBURG gepasseerd 18 mei *Emanuel*, Ulrichs, met rogge van Anclam naar Rotterdam.

Uittreksel uit de Lloydslijsten:

Te HARWICH 17 mei *Queen*, Amos; — ter reede van LOWESTOFFE *Freedom*, Keys, en *Britannia*, Carder, alle drie van Dordrecht naar Newcastle. Te SUNDERLAND 18 *Ver*, Hall, en *Susannah*, Telford, van Amsterdam; 19 *Sarah*, Hull, v. Rotterdam. Te POOLE 19 *Thetis*, Garrod, van Dordrecht. Te LIVERPOOL 19 *Henriette*, Wever, van Mazagan; — uitgeklaard *Queen's Bell*, Murray, naar Batavia, en *Jacoba Johanna*, de Groot, naar Archangel. Van CROMARTY vertrokken 18 *Helen*, Bennett, naar Rotterdam. Van NEWCASTLE uitgeklaard (tot 19 mei) *Titia*, Potjer, n Livorno, *Jantina Gesina*, de Haan, naar Sleeswijk, *Margaretha*, Eisinga, n. Koningsbergen, *Jonge Rinke*, Kooiman, n. Kopenhagen, en *Jacomina*, Balk, n. Bremen. Van HARTLEPOOL vertrokken 18 *Zeldenrust*, Mellema, naar Rendsburg. Van SUNDERLAND 19 *One*, Farrow, en van SHIELDS dien dag *Progress*, Ward, beiden naar Rotterdam.

Bij FALMOUTH 20 mei *H. Willebrordus*, Boekhout, v. Odessa naar Leer.

Gepraaide Schepen:

Den 15 mei, bij Goudstaart, *Harmonie*, W. J. Wilkens, van Rotterdam naar Konstantinopel.

Den 18 mei, bij den Hoek van Holland, *Anna en Christina*, J. C. Joon, van Amsterdam naar Batavia.

Cargalijsten.

Rotterdam.

NEWPORT, *Isabel*, W. Osborne: 1 lading Spoorstaven, Order.

Amsterdam.

BENICARLO, *Maria Aurelia*, Pik: 98 pijpen Wijn, *Hope en Co.*; 22 p. dito, *Verlee en Co.*; 15 p. dito, *Reynvaan en Zn.*; 46 p. dito, *Sturenberg Cankrien en Co.* te Rotterdam; 20 p. dito, Order.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam:

BATAVIA en SOERABAIJA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve bijzonder is ingerigt, het extra snelzeilend gekoperd Nederlandsch Barkschip *Batavia*, kapitein *J. A. Bartholomeus*, voerende eenen geëxamineerden Scheepsdoctor. Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen*.

BATAVIA en SOERABAIJA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve bijzonder is ingerigt, het extra snelzeilend Nederlandsch gekoperd Campagne-Barkschip *Cortgene*, kapitein *J. A. Scott*, voerende eenen geëxamineerden Scheepsdoctor. Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen*.

DANTZIG, het Nederl. kofschip *Neeltje*, kapitein *D. van der Zee*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

NEW-YORK, het snelzeilend gekoperd Mecklenburgsch Brikschip *Heinrich der Pilger*, kapitein *J. A. Maren*, om ten spoedigste te vertrekken. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

STETTIN, het Nederlandsch Kofschip *Catharina Maria*, kapitein *J. W. Visser*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

Beursberigten.

MADRID den 20 Mei.

Spanje 1 per cents 18 13/16; dito 3 per cents 35 3/8.

PARIJS den 23 Mei.

Frankrijk 3 pct. 67. 95; dito 4½ pct. 94. 75; Spanje 1 pct. 18¼; dito 3 pct. 35; Rusland 4½ per cents 78½.

LONDEN den 23 Mei.

De 3 pcts. Geconsolideerden 89; Rusland 5 per cents 95; dito 4½ pcts. 80; Spanje 1 pct. 18¾; dito 3 pcts. 38½; dito Cert. 4; dito Passive 4; Mexico Nieuwe 3 pcts. 24½; Peru 4½ pcts. 62; Sardinië 5 pcts. 82; Holland 2½ pcts. 59. en dito 4½ pcts. 87½.

ANTWERPEN den 22 Mei.

België 2½ pcts. 49¼ g. en 49½ p.; Spanje 1 pct. 17¾ p.; dito Binnenl. 3 pcts. 34¾; Metallieken 5 pcts. 61¾. — De koersen waren heden lager en de handel was van geene beteekenis.

AMSTERDAM den 23 Mei.

	Laagste koers.	Hoogste koers.	Geb koers.
NEDERL., Werkelijke Schuld.... 2½ pCt.	57 9/16	57 13/16	57 7/8
» dito dito .... 3 »	68	68¼	68¼
» dito dito .... 4 »	85¼	85⅝	85⅝
» Amortis.-Syndicaat.... 3½ »			
» Aand. Hand.-Maatsch.. 4½ »			
» O. I. Leening .... 4 »			
» Aand. Holl. Spoorweg.			
» Leening Spoorweg.....			
FRANKRIJK, Certificaten......... 4½ »			
RUSLAND, Obl. *Hope & Co.*........ 5 »	97⅛	97¼	97⅛
» dito dito 1828/29 5 »	96¼		
» Cert. dito 1831/33 5 »	84¼		
» dito dito 1840... 4 »	73		
» dito bij *Stieglitz*...... 4 »	71¾	72	
» dito dito Nieuwe 4 »			
» dito Admin. te Londen 5 »			
» dito dito dito 4½ »	79½		
POLEN, Aand. 1829, *fl.* 300 .... *f*			
» dito 1835, - 500 .... -	133½		
» Obligatien .... 4 pCt.	62⅜		
SPANJE, Obligatien .... 1 »	18⅜		
» dito .... 3 »	38⅜	38⅝	
» Binnenlandsche .... 3 »	34 3/16	34⅜	34⅜
» Amortisable Schuld.....	4		
» Bewijzen van Coupons	4⅛	4⅜	4 3/16
OOSTENRIJK, Obl. bij *Goll & Co.* 5 »			
» dito dito 4 »			
» dito Metall......... 5 »	58⅝	58 13/16	58¾
» dito dito Nieuwe 5 »	72¼	72⅜	72¼
» dito dito lett. B. 5 »	72¼	72⅜	72⅜
» dito dito .... 2½ »	29 13/16		
BELGIË, Certificaten............ 2½ »			
» dito *Rothschild*. 2½ »	46½		
PORTUGAL, Oblig................. 3 »	33 13/16	33 13/16	33 13/16
» dito Uitgestelde....	13⅜		
» 1853..................... 3 »			

Oostenrijk, Recep., N. Metalliek, 71½ a 71 9/16. Rusland, Cert. van Assign., 5 pc., 57½. Brazilien, 1824, £ 100, 5 pc., 94¼ a 94⅜; idem 1839, £ 100, 5 pc., 94; idem 1843, £ 100, 5 pc., 94½. Peru, 1854, 4½ pc., 60. Equador 2⅜ a 2½. Venezuela, 6 pc. thans 3½ pc., 23½ a 24½. Grenada, Oblig., 2½ pc., 15⅜ a 15 7/16; idem Uitgest. 6 3/16. Mexico, Nieuwe, 3 pc., 22⅝ a 22¾, gebl. 22⅝. Philadelphia, bij *Hope en Co.*, 5 pc., 79 lage nommers. Amerik. Bank-Actien 3 5/16; idem Origin. 2 13/16 a 3.

Beleening 3 pc. Prolongatie 2½ pc.

Over het algemeen verkeerde de Beurs heden in eene gunstige stemming. Van binnenlandsche fondsen was veel handel in Integralen en 4 pcts. en van buitenlandsche in Spaansche en Oostenrijksche fondsen.

Laatste prijzen ten 5 ure: Nederl. Werk. Schuld, 2½ pc., 57⅞, Spanje, 1 pc., 18⅜; idem Binnenl., 3 pc., 34⅜; Oostenrijk, Metall., 5 pc., 58 11/16 a 58¾.

ROTTERDAM den 23 Mei.

Nederlanden, Werkelijke Schuld, 2½ pc., 57 7/16; idem, 3 pc., 68; idem, 4 pc., 85½. Spanje, Buitenl., 1 pc., 18¼ l. k., 18 7/16 h. k., 18¼ gebl. k.; Binnenl., a *f* 6000, 3 pc., 34 5/16; Coupons Schuldbewijzen 4⅛ l. k., 4 3/16 h. k.; Amortis. 4 1/16 l. k., 4⅛ h. k. Oostenrijk, Metalliek, 5 pc., 58½, idem Nieuwe, 5 pc., 72¼; idem, 2½ pc., 30. Mexico, 1851, 3 pc., 22½.

De Beurs was heden voor bijna alle fondsen hooger, vooral Hollandsche en Spaansche. Van de laatste ondergingen de Coupons Certific. eene aanzienlijke rijzing, ook Passive Schuld hooger betaald even als Binnenlandsche 3 pcts. Alleen Mexicanen maakten eene uitzondering; zij werden ¼ pct. lager verhandeld dan gisteren.

Wisselkoersen.

AMSTERDAM den 23 Mei.

Hamburg 2 maanden	35 1/16	geld.	Lissabon.. 3 maanden	40⅜	geld.
idem zigt.......	35¼	»	Porto..... 3 ———	40⅜	»
Londen.. 2 maanden	11.60	»	Petersb... 2 ———	168	pap.
idem zigt.......	11.72½	»			

ROTTERDAM den 23 Mei.

Londen .... 2 maanden *f* 11. 57½, kort *f* 11. 67½.

Marktberigten.

ROTTERDAM den 23 Mei.

GRANEN enz. TARWE: 160 ℔ Hoogl. Kl. *f* 460; 164 ℔ Bovenl. Ris *f* 460. Rogge: 132 ℔ Pommer *f* 340. Lijnzaad: 111, 112 ℔ Petersb. Morsh. *f* 374.

BOTER. 1ste kwaliteit *f* 39, *f* 41; 2de dito *f* 36, *f* 38.

SCHIEDAM den 23 Mei.

GRANEN. Rogge: 143, 146 ℔ Libau *f* 300 6/w., *f* 305 cont. Gerst, 128 ℔ Libau *f* 228 cont., *f* 230 6/w.; 129 ℔ Coursche *f* 228 cont.; 131 ℔ dito *f* 230 cont., *f* 232 6/w.; 127 ℔ Libau *f* 226 cont., *f* 228 6/w.

MOUTWIJN,........per Ned. Vat zonder Fust *f* 18. 25 }
JENEVER,.......... » » » » » - 22. 75 } zonder de belasting.
AMST. PROEF.... » » » » » - 24. — }

AMSTERDAM den 23 Mei.

ROGGE. Tegen Maandag aanstaande in veiling aangeslagen: Circa 68½ last 123 a 125 ℔ nieuwe Portugesche, 16 last 116 ℔ Oostvriesche, en wegens zeeschade: Circa 233 last 118 a 119 ℔ nieuwe Odessa.

Handelsberigten.

AMSTERDAM den 23 Mei.

TABAK Van de heden geveilde 133 k. Cavendisch zijn 55 k. verkocht tot 25½ a 28, dooreen tot ruim 26½ c., terwijl 78 k. werden opgehouden tot 25 a 27, dooreen tot circa 25½ c. Heden zijn uit de eerste hand afgedaan 49 v. Virginie per *Jane Henderson*.

ANTWERPEN den 22 Mei.

KOFFIJ. Men noteert heden den verkoop van ca. 300 z. Brazil per *Aquila*. In veiling werden ca. 730 b. beschadigde St. Domingo van 59½ tot 61½ c. per ½ kil. verkocht. — Van RIJST werden ca. 400 z. gepelde Arracan verhandeld. — KATOEN. Heden zijn 38 b. Georgië per *Virginia Ann* en 16 b. dito per *Mathilda* afgedaan. — Van CACHOU werden heden ca. 60,000 kil. gele omgezet. — POTASCH. In veiling hebben 16 vaatjes beschadigde Amerikaansche 1ste kwaliteit 1854 van fr. 33½ tot 36 per 50 kil. koopers gevonden. GRANEN. De markt was heden weder kalm, doch de prijzen zijn onveranderd gebleven.

HAVRE den 20 Mei.

KATOEN was heden vrij levendig gezocht en tot 3 ure werden 1200 b. tot vaste prijzen verhandeld. — POTASCH. 20 vaatjes disp. Amerik. 1ste kwalit. werden heden met fr. 49 per 50 kil. betaald, zijnde 50 c. hoogeren prijs. — Van WALVISCHBAARDEN hebben 2000 kil. Polar a fr. 2. 77½ per ½ kil. koopers gevonden. — Van VERWHOUT werden heden 1000 tot 1200 ton Spaansch Campêchehout, naar men zegt tot fr. 10. 62½ per 50 kil., op levering verhandeld.

CETTE den 17 Mei.

VOORLOOP. Geen koers genoteerd; disp. werd met fr. 176 betaald, aangeboden en bij het sluiten der markt zonder koopers; op Junij fr. 176 aangeboden: op Julij en Augustus heeft eene afdoening a fr. 179 plaats gehad; bleef aangeboden op Augustus en September dezelfde prijs; op November en December fr. 167 met vrij goeden omgang; op de eerste vier maanden fr. 161 a 162 met eenige omzettingen. De kooplust in loco is zeer gering en de omgang bepaalt zich grootendeels tot de speculatie.

NEW-YORK den 6 Mei.

KATOEN flaauw; verkoopen sedert Dingsdag 2577 b., waarvan 633 voor speculatie; deze week 5873 b., waarvan 1400 b. voor uitvoer, 2688 b. voor cons. en 1785 b. voor speculatie. De notering bleef onveranderd. — KOFFIJ. De omgang is beperkt, doch de prijzen ferm en geregeld. — SUIKER. Moscovados blijft voortdurend sterk aangeboden en de prijzen zijn op nieuw 1/8 c. gedaald, ofschoon er goede vraag voor het artikel bestaat. — RIJST. De omgang is iets levendiger geworden en de prijzen bleven onveranderd. — SPECERIJEN. Cassia bij sterken voorraad met iets lagere prijzen betaald. In andere soorten had tot vorige prijzen goede omgang plaats. — TABAK. Vrij levendig. — WOL. Stil en met neiging tot dalen. — ASSCHEN onveranderd. — STEENKOLEN kalm. — CACAO bij beperkten voorraad iets hooger betaald. — VERWHOUT met weinig handel. — HENNEP. Amerik. schaarsch; vreemde kalm. — HUIDEN ferm en door geringen voorraad (welke slechts 10,500 stuks bedraagt) met neiging tot rijzen. — HONIG onveranderd. — HOPPE geniet matige vraag. — INDIGO kalm. — LOOD bedong betere prijzen. — TERPENTIJN en HARST stil en onveranderd. — TRAAN met beperkten omgang. — LIJNOLIE flaauw en iets gedaald. — OLIJFOLIE bij weinig voorraad ferm gehouden. — TALK stil, doch onveranderd. — MEEL goed gesouteneerd en vrij levendig voor consumtie. — GRANEN. Tarwe sterk gerezen. Rogge 3 a 4 c. en Turksche Tarwe 4 a 6 c. hooger te noteren. Gerst schaarsch en ferm. In alle Graansoorten had zeer goede omgang plaats. — VRACHTEN. Voor Liverpool: Katoen 5/16 a 3/8, Meel 2/, Harst 2/9, zware waar d. 25 a 30, Granen in zakken 5 d.; Havre: Katoen 5/8, Asschen d. 8 a 10; Quercitron d. 10. — WISSELKOERS. Londen 9 a 9½ pc. premie. Parijs 5. 11¼ a 5. 10 op 60/d., 5. 06¼ op heden. Amsterdam 41⅞ a 42. Antwerpen 5. 12½. Hamburg 36⅝ a 37. Bremen 79⅞ a 80. Frankfort a/M. 41⅜ tot 41½.

NEW-ORLEANS den 4 Mei.

KATOEN. De markt is kalm. Heden werden 4500 b. omgezet. — MEEL ferm en met neiging tot rijzen. — GRANEN. Voor Turksche Tarwe was de markt flaauw; heden hebben 30,000 bushels van 55 tot 58 c. koopers gevonden.

Advertentien.

Heden beviel voorspoedig van een welgeschapen ZOON J. H. TEBBENHOFF, geliefde Echtgenoot van
Rotterdam
23 *Mei* 1854. A.N DE JAGER.
Eenige kennisgeving.

Heden overleed, tot diepe droefheid van mij, mijne Kinderen en verdere Betrekkingen, mijn geliefde Zoon DIRK, in den ouderdom van 27 jaar.
Rotterdam Wed. DAVID VAN HOOGSTRATEN.
23 *Mei* 1854.

Te **Rotterdam** ligt in Lading naar BATAVIA en SOERABAIJA, voor Goederen en Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra Snelzeilend ***Nederlandsch*** Gekoperd CAMPAGNE-BARKSCHIP ***CORTGENE***, Kapitein ***J. A. Scott,*** voerende eenen geëxamineerden **Scheepsdoctor.** Adres ten Kantoren van KUYPER, VAN DAM & SMEER en HUDIG & BLOKHUYZEN.

*** De COMMISSIE voor de ALGEMEENE VOORLOOPIGE KIEZERSVERGADERING te Rotterdam heeft de eer Heeren Kiezers in dit Hoofdkiesdistrict, die het Kiesregt ter benoeming van Leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal bezitten, uit te noodigen, tot het houden eener **VERGADERING** op ***Zaturdag den 3den Junij 1854***, des avonds ten 7½ ure, in de Kleine Bovenzaal der Societeit HARMONIE (**ingang aan de Vestzijde**), tot het kiezen van een **KANDIDAAT** voor het Lidmaatschap der **TWEEDE KAMER VAN DE STATEN-GENERAAL**, eerlang ontstaande door de aftreding van den Heer ***J. C. BAUD.***

De Commissie vertrouwt dat Heeren Kiezers, door eene talrijke opkomst, van hunne belangstelling in de te doene keuze zullen willen doen blijken en meent allen verderen aandrang daartoe als overbodig te mogen beschouwen.

De Commissie voornoemd,
J. M. A. CAZAUX,
Voorzitter.
W. S. VAN DEN BERGH VAN HEINENOORD,
Secretaris.

*** Door ***G. B. VAN GOOR***, te Gouda, is uitgegeven, en alom verkrijgbaar gesteld:

SEVERUS,
de EIGENTLIJKE BEWERKERS van den OORLOG in het Oosten aangewezen.
PRIJS ***f* 1.**

*** De ***GEBROEDERS ABRAHAMS***, te Middelburg, hebben uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

WET,
REGELENDE DE
ONTEIGENING TEN ALGEMEENEN NUTTE,
MET
AANTEEKENINGEN en TOELICHTINGEN
TEN GEBRUIKE VAN
de Leden der Regterlijke Magt, Burgemeesters en Belanghebbenden bij Onteigening. — PRIJS *f* 1. —

DE **PILLEN** VAN **HOLLOWAY**
zijn zeer aan te bevelen bij
Ongesteldheid van de ***Ingewanden, Buikloop*** *en* ***Ongestelde Maag.***

Lieden, die daaraan onderhevig zijn, kunnen geen beter geneesmiddel kiezen dan deze onwaardeerbare **Pillen;** wanneer men die in matige hoeveelheden gebruikt, en daarbij goede dieet houdt, zal men spoedig hersteld zijn. Hunne versterkende natuur verlevendigt de verteringskracht der Maag. Gal en ongesteldheid aan de Lever verdwijnen spoedig voor derzelver geneeskracht, en zij kunnen dus niet genoeg worden aanbevolen aan diegenen, welke langen tijd in Overzeesche heete landstreken verblijf hebben gehouden. Ook als huismiddel zijn zij zeer aan te bevelen.

Zijn op *franco* aanvraag a contant te bekomen bij den Heer **W. C. VAN DORT**, Depôthouder te **'s Gravenhage**; aan het Hoofd-Depôt bij den Heer **J. STRAATMAN**, te **'s Hertogenbosch**; alsmede te **Londen**, Strand, 244, *Holloway's Etablissement. — Door het vermeerderd debiet zijn de op nieuw verminderde prijzen nu de volgende:*

DOOSJES PILLEN van *f* 0. 80, *f* 1. 85, *f* 3. 00, *f* 6. 75, *f* 13. 50, *f* 20. 50.
POTJES ZALF.... „ - 0. 80, - 1. 85, - 3. 00, - 7. 05, - 13. 85, - 20. 95.

Ingezonden Stukken.

De Boomen in de Boompjes te *Rotterdam*.

De verbreeding der Boompjeskaai begint schoon te vorderen, en nu reeds kan men het voortreffelijke en nuttige van dat werk bespeuren. Wanneer al de goederen die in en uit de schepen geladen en gelost worden, benevens de daartoe dienende pikkels, buiten de boomen geplaatst worden; wanneer al de sleperswagens die deze goederen af- en aanvoeren, al het vee, benevens de vigilantes die passagiers brengen en halen, buiten de boomen zullen staan, dan zal er tusschen *de huizen en de boomen* eene schoone ruimte zijn, en de goederen, die in en uit de pakhuizen per as moeten aan- en afgevoerd worden, zullen geene noemenswaardige belemmering meer veroorzaken. Men kan nu reeds zien dat de boomen, daar zij nu staan, volstrekt geen misstand hoegenaamd geven; integendeel maken zij, met hun thans zoo liefelijk groen, een zeer aardig effect en zij geven een aangenaam en verkwikkend lommer. Het is daarom wel te verwachten dat de Gemeenteraad zal terugkomen van het besluit om die boomen te verplaatsen, en men mag zich daarmede te meer vleijen dewijl de straat, rondom de nu staande boomen, reeds zoo netjes wordt gemetseld, dat men niet kan of mag veronderstellen dat er een voornemen zoude bestaan om al dat werk weder op te breken en met groote kosten het nu gemaakte te vernielen.

Voor den handel en de circulatie zou die verplaatsing zeker geheel ondoelmatig zijn, want hoe kleiner men de plaats buiten de boomen maakt, hoe meer men goederen, wagens, vee enz. enz. zal noodzaken tusschen de boomen en de huizen plaats te nemen, en men zou alzoo een voortreffelijk begonnen werk geheel bederven. Daarbij komt nog dat, zoo als reeds het politie- en commiezenhuisje over de Groote Draaisteeg naar den uitersten kant der verbreede kade is verplaatst, het te verwachten is dat alle kantoortjes der stoombooten denzelfden weg zullen gaan, en dat men alzoo de ruimte *buiten de boomen*, die er nu is, wel geheel zal noodig hebben.

De boomen, daar zij nu staan, binnen den ouden stevigen kaaimuur, kunnen, door den wind geschud wordende, geene schade hoegenaamd aan de nieuwe bazaltkaai veroorzaken; maar verplaatst men ze in den nieuwen grond, buiten den ouden muur, dan is het zeer te vreezen dat zij, bij stormweder, de nieuwe bazaltkaai aanmerkelijk zullen benadeelen.

Dat het minstens zeer twijfelachtig is of die verplante boomen zullen leven in dien grond, waaruit de verbreeding bestaat, behoeft geen betoog. De verplaatsing zoude dus wel eens gelijk kunnen staan aan eene geheele uitroeijing, dat zeer te bejammeren zoude zijn. De boomen zijn altoos, van de vroegste tijden af, het sieraad onzer Nederlandsche steden geweest en het genoegen en de verkwikking der wandelaars, waarover de vreemdelingen steeds roemden; en de Nederlander, die buitenslands reist, beklaagt zich niet zelden dat hij in vreemde steden gedurig door de brandende zon moet loopen. Zoude men dan de Boompjeskaai, de geliefkoosde wandeling der Rotterdammers, zonder nut, voor een groot gedeelte van den dag onbruikbaar maken? dat kan noch mag men veronderstellen van den Raad, die reeds zoo veel gedaan heeft tot verfraaijing der stad en tot genoegen der bewoners.

X.

Te *Rotterdam*, bij
ARRENBERG & VAN REYN.